

Alweer gain muldersweer

Analyse van Henk: twee kernen van **L**agedruk bepalen het weer. Boven Engeland zien we een bijna opgelost laag waarvan de erfenis – een occlusiefrent – ons vanmiddag nog wat kan plagen, het kan wat sputteren. Een nieuw **L**aag heeft zich boven Duitsland gevormd. Het daarbij horende warmtefront komt in de komende dagen naar onze regio waarbij de wind dan krimpt naar noordelijke richtingen. Maar vandaag draaien we met de vinger **L**inksom en zien dat de **L**auwe lucht die opstijgt boven Engeland en Duitsland eerst nog een (zuid)oostelijke wind brengt. Nou ja, wind – was het maar wind, het is meer een vleug. Maximaal 1-2 Bft. Lex zei het verleden week ook al en ik herhaal het nog maar eens: "Ik kan er ook niets aan doen, *t is nait aans*."

Het KNMI vindt er dit van: *zaterdag is het 's ochtends in het noorden bewolkt met eerst nog wat regen. In de middag in het noord(oost)en zou het bewolkt kunnen blijven met kans op regen. In het uiterste noord(oost)en loopt de temperatuur waarschijnlijk niet verder op dan 6°C. De wind neemt in kracht af en wordt veranderlijk, in het noordelijk kustgebied staat een matige oostenwind. (Bron: KNMI)*

Vragen over het huiswerk

Lezen 5.2.3 (oud: 5.2.2)

1. Welke zeilvoering kunnen we vandaag toepassen belast en welke onbelast?
2. Waarom is het bovenhuis van de wipmolen opgebouwd uit zware balken?
3. De standerdmolen en de wipmolen hebben een sterk op elkaar lijkende kruiconstructie. Er is wel een groot verschil: de wip heeft geen s....?
4. Waarom is niet gekozen voor een mooie dikke stormpen maar voor een veel zwakkere koker bij de wipmolen?
5. De wipmolen is bedoeld om water mee te verplaatsen. Het instrument dat er oorspronkelijk aan zat was het scheprad. Toch zijn er ook wel wippen gebruikt om bijvoorbeeld meel te malen of hout te zagen. Was de wip dan zo'n geschikte molen daarvoor?
6. Hoe is de S-vormige balk aan de achterkant opgehangen?
7. De makelaar is een algemeen voorkomende constructie op standerd- en de wipmolens. Waar dient hij voor?
8. Hoe wordt de koker van de wip gemaakt?

Hoe was het ook alweer..?

9. Een molen heeft een stelling van 7 meter hoog. Ik wil pal naast de molen een schuur bouwen, die 4 meter hoog wordt. Mag dat?
10. Wat is zeewind? Hoe ontstaat hij, wanneer en tot waar kan hij optreden?
11. Welke onderdelen behoren niet tot het achtkant? Korbeel, achtkantstijl, voeghout, hondsoor, ezel, mol, kinderbalk, velddorpel, langsligger, ondersluiting, keerneut, losse legeringsbalk, uitlater.
12. Hoe bepaal je waar het vulpunt van een vijzel zit?
13. Hoe was het ook alweer? Er komt een donkere bui aandrijven en het lijkt erop dat hij binnen 10 minuten recht over komt. Wat ga je doen?
14. Wat mag je niet hebben als je molenaar wilt worden?

Antwoorden bij de vragen over het huiswerk

Lezen 5.2.3 (oud: 5.2.2)

1. Welke zeilvoering kunnen we vandaag toepassen belast en welke onbelast?
Alles er maar voor en hopen dat er gedraaid kan worden. Malen wordt het niet en zeker niet bij molen De Ruiten waar we vanmiddag ook nog eens last hebben van windbelemmeringen op het oosten.
2. Waarom is het bovenhuis van de wipmolen opgebouwd uit zware balken?
Om de grote krachten die met name tijdens het vangen ontstaan op te kunnen eh.. vangen.
3. De standerdmolen en de wipmolen hebben een sterk op elkaar lijkende kruiconstructie. Er is wel een groot verschil: de wip heeft geen s....?
Steenbalk. Op die plaats zit bij de wip een constructie met burriebalken en kalven, de steenburrie. De wip heeft ook geen Stormpen, daar ziet bij de wip een koker.
4. Waarom is niet gekozen voor een mooie dikke stormpen maar voor een veel zwakkere koker bij de wipmolen?
De wipmolen heeft een spil die van het bovenwiel af naar beneden loopt. Die drijft de instrumenten aan die beneden in de molen staan. Die spil moet wel exact in het draaipunt van de molen staan, als daar een dikke stormpen zou zitten kan dat niet. Daarom is de "stormpen" dus hol en loopt daar de koningspil door.
5. De wipmolen is bedoeld om water mee te verplaatsen. Het instrument dat er oorspronkelijk aan zat was het scheprad. Toch zijn er ook wel wippen gebruikt om bijvoorbeeld meel te malen of hout te zagen. Was de wip dan zo'n geschikte molen daarvoor?
Nee, de wip was daar niet heel erg geschikt voor omdat hij er eigenlijk wat te krap voor is. Maar er waren nog geen andere types dan standerd- en wipmolens, het achtkant kwam pas later. Ten tweede werd een wip, bijvoorbeeld als hij later toch werd vervangen door een achtkante molen, niet zo maar afgedankt, materiaal was duur.
6. Hoe is de S-vormige balk aan de achterkant opgehangen?
Dat is de staartbalk. Net als bij de standerdmolen is deze meestal met een zware pen in het achterste kalf van de voegburrie (de onderste burrieconstructie) gestoken. Het boek meldt het in dit geval wél, bij de standerd moesten we het nog zelf even uitzoeken.
7. De makelaar is een algemeen voorkomende constructie op standerd- en de wipmolens. Waar dient hij voor?
De makelaar is vrijwel zeker ontstaan als enerzijds een fluitinstrument om de wijzigingen in windrichting te kunnen horen, anderzijds werd het ook de drager van de windvaan.

8. Hoe wordt de koker van de wip gemaakt?

De koker van de wip bestaat uit vier zware stijlen met vier dikke planken er tussen. soms ook, bij kleinere molens, uit acht dikke planken. Het geheel wordt bij elkaar gehouden met knuppelstroppen en zware smeedijzeren spijkers (hakkelsbouten).

Hoe was het ook alweer..?

9. Een molen heeft een stelling van 7 meter hoog. Ik wil pal naast de molen een schuur bouwen, die 4 meter hoog wordt. Mag dat?

Hstk 9.5.1, 3 e paragraaf: "In de praktijk wordt daarom meestal maar aangehouden dat alles wat niet hoger is dan de stelling aanvaardbaar is." Er kan wel degelijk turbulentie ontstaan door (veel) lagere bebouwing rond de molen, idealiter hou je ook bij een stellingmolen de eerste 100 meter vrij.

10. Wat is zeewind? Hoe ontstaat hij, wanneer en tot waar kan hij optreden?

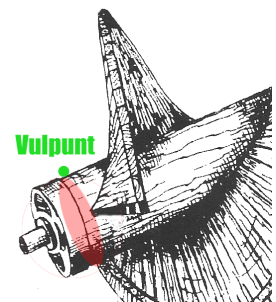
Zeewind ontstaat op warme voorjaarsdagen en vroege zomerdagen doordat de lucht boven land opwarmt, stijgt en daardoor onderdruk veroorzaakt. Deze onderdruk wordt gecompenseerd door koude lucht vanuit zee. De zeewind ontstaat meestal tegen een uur of elf en houdt er tegen vieren mee op. De effecten zijn tot ca. 15 tot 20 km landinwaarts merkbaar.

11. Welke onderdelen behoren niet tot het achtkant? Korbeel, achtkantstijl, voeghout, hondsoor, ezel, mol, kinderbalk, velddorpel, langsligger, ondersluiting, keerneut, losse legeringsbalk, uitlater.

Voeghout (kaponderdeel), ezel (onderdeel van de vang), mol (kaponderdeel), velddorpel, langsligger en uitlater (bestaan niet), keerneut (kaponderdeel).

12. Hoe bepaal je waar het vulpunt van een vijzel zit?

Het vulpunt van een vijzel zit altijd op dezelfde plek: onderaan de vijzelbalk, waar de duigen van de gangen beginnen. Trek daar een denkbeeldige cirkel (in het plaatje in rood aangegeven) en het vulpunt ligt altijd op het hoogste punt van die cirkel (groen punt op het plaatje).

13. Hoe was het ook alweer? Er komt een donkere bui aandrijven en het lijkt erop dat hij binnen 10 minuten recht over komt. Wat ga je doen?

Een donkere bui kan duiden op onweer en windstoten. Als je tijd genoeg hebt, afzeilen, roeketting en bliksembeveiliging erop en de teruglooppal. Bij te weinig tijd -NIET GOED OPGELET DUS- één zeil wegnemen en dit end boven zetten, teruglooppal bijzetten en roedeketting en bliksembeveiliging erop. Wachten tot het over is.

14. Wat mag je niet hebben als je molenaar wilt worden?

Heel veel niet, zoals epilepsie, rugklachten of andere fysieke problemen, hoogtevrees, een structureel slecht humeur of gebrek aan motivatie.

